

1000 PLEKKEN

NEDERLAND

DIE JE ÉCHT
GEZIEN MOET
HEBBEN

Een fotografische reis

Veerle Witte

TERRA

Inhoud

6	Inleiding
10	// Noord-Holland
76	// Friesland
126	// Groningen
158	// Drenthe
184	// Overijssel
220	// Flevoland
236	// Gelderland
302	// Zuid-Holland
368	// Utrecht
408	// Zeeland
448	// Noord-Brabant
486	// Limburg
530	Register
539	Fotoverantwoording
543	Over de auteur
544	Colofon

Rechts // Uitkijktoren Herperduin in het natuurgebied De Maashorst, Noord-Brabant.

Onder // Houten loopbrug naar vogel-observatiehut in De Dollard, Groningen.

Boven // De Waag aan de Nieuwmarkt in Amsterdam, Noord-Holland.

Rechts // Zonsondergang op Ameland, Friesland.

INLEIDING

Als 15-jarige puber stapte ik voor het eerst alleen op het vliegtuig, voor een uitwisselingsjaar in Brazilië. Dat jaar in het buitenland wakkerde de reislust voor altijd in mij aan. Het maakte me nieuwsgierig naar alles wat er nog meer in de wereld te ontdekken viel. Ik ging backpacken in Thailand en Costa Rica. En trok vier maanden in mijn eentje van Argentinië naar Colombia, via Chili, Bolivia, Peru en Ecuador. Na mijn studie Toegepaste Taalkunde in Antwerpen startte ik als freelance journalist, met een focus op reisjournalistiek. Niet veel later kreeg ik mijn eerste opdracht van *National Geographic Traveler*. Voor deze titel reisde ik jarenlang de hele wereld rond om verhalen te maken: van IJsland en Indonesië tot Gambia en de Galapagoseilanden. Ik beklom vulkanen, dook met hamerhaaien en navigeerde door dichte jungle in de voetsporen van wilde tijgers. Ook dichterbij huis beleefde ik bijzondere

avonturen: van een reis langs werelderfgoed in Duitsland tot een culinaire trip door de minder bezochte regio Alentejo in Portugal.

Maar van Nederland had ik nog weinig gezien. Ik wist ook niet goed wat er eigenlijk allemaal te ontdekken viel. Pas in coronatijd, die toevallig zo ongeveer samenviel met de geboorte van onze twee kinderen, gingen wij – net als de rest van de wereld – meer op avontuur dichterbij huis. We ontdekten Nederland. We fietsten een culinaire foodroute door Noord-Brabant en maakten een roadtrip langs kastelen en wijngaarden in Limburg. We beklommen hoge uitkijktorens om uit te kijken over heidevelden, bossen en stuifzand. We wandelden door eeuwenoude duingebieden en over uitgestrekte, schone zandstranden. We kajakten over diepblauwe meren en bezochten eeuwenoude kasteelruïnes. Het

opende mijn ogen voor hoe mooi ons kleine land eigenlijk is.

En toen werd ik gevraagd dit boek te schrijven: *1000 plekken in Nederland die je écht gezien moet hebben*. Hoe begin je daaraan? Waar vind je die? En zijn er eigenlijk wel zo veel plekken te vinden? De zoektocht naar duizend mooiste plekken in ons land voerde me langs Waddeneilanden, langs musea met eeuwenoude erfstukken en schilderijen van beroemde Nederlandse schilders. Hij voerde me langs de kleinste en de grootste kerk van ons land, bloeiende tulpenvelden zoals je ze nergens anders ter wereld ziet, iconische moderne bouwwerken, een verborgen kerk op de zolder van een oud grachtenpand in Amsterdam, oude vestingsteden, een zwevend fietspad, het grootste Street Art-museum ter wereld, voormalige verdedigingswerken en het grootste zoutwatermeer van Europa waar

flamingo's overwinteren. Het deed me anders naar Nederland kijken.

Dit boek is ingedeeld per provincie, met subhoofdstukken voor eilanden en steden. Het is mooi om te zien dat elke provincie in Nederland zo'n sterk onderscheidend eigen karakter heeft, dat de geschiedenis weerspiegelt. Reis mee langs de terpen en elf steden van Friesland, hunebedden en Hanzesteden in Drenthe en de middeleeuwse stadjes en Veluwe natuur in Gelderland. Ontdek landschapskunstwerken in Flevoland, de beroemde grote steden en kustnatuur van Zuid-Holland en eeuwenoude dorpjes in Zeeland. Ga mee op pad langs de statige kastelen en landgoederen van Overijssel, de forten en vechtdorpen van Utrecht en langs de molens en Amsterdamse pracht en praal van Noord-Holland. Ontdek de wierdedorpen en de scheefste toren van Nederland in

Groningen, kloostercomplexen in een heuvelachtig landschap in Limburg en oergebieden met wilde grazers in Brabant.

Dit boek is een uitnodiging om eropuit te trekken in eigen land. Gebruik dit boek niet als een bucketlist, maar om steeds opnieuw weer trips te plannen, langs enkele van de mooiste plekken die ons land te bieden heeft. Ontdek waterrijke natuurgebieden, eeuwenoude rijksmonumenten, lieflijke dorpen, grootse steden en nog zoveel meer. Ik hoop je met deze luxe foto-editie te inspireren voor kleine en grote avonturen dichterbij huis zodat je ziet hoe mooi Nederland is. Veel leesplezier!

- Veerle Witte

Windmolen De Kathammer
in de buurt van Volendam.

Noord- Holland

12 Hoorn	26 Het IJperveld	41 Marken
12 Museummolen
De Schermer Molens	26 Stelling van Amsterdam	42 Wieringen
13 Wormer- en Jisperveld	27 De Etersheimerbraakpolder	42 De Hondsbossche
Zeewering
13 Flower Art Museum	27 De Sint-Adelbertabdij	43 De Calatravabruggen
13 Slot Assumburg	27 Monnickendam	43 Laren
14 Marinemuseum	28 Het Amsterdamse Bos	43 Stoomgemaal
Vier Noorder Koggen
14 Natuurgebied De Nollen	29 Watergang	44 Texel
14 Willemsoord	29 Barsingerhorn	50 De Loosdrechtse Plassen
15 Zuiderzeemuseum	29 Museum Broekerveiling	51 Bergen
15 Enkhuizen	30 Bloemendaal aan Zee	51 Fort Kijkduin
16 Werelderfgoed
De Beemster	30 Volendam	51 Schoorlse Duinen
16 Twiske-Waterland	30 Circuit Zandvoort	52 Muiderstot
16 De Rijk	31 Edam	52 Fort Pampus
17 Sanatorium Zonnestraal	31 's-Gravelandse
Buitenplaatsen	53 Het Naardermeer
17 Het Raadhuis van
Hilversum	31 Anton Heyboer Gallery	53 Ouderkerk aan de Amstel
17 Museum van Beeld en
Geluid	32 Haarlem	53 Medemblik
18 Alkmaar	38 De Zaanse Schans	54 De Stompe Toren
24 Broek in Waterland	39 Blaricum	54 Nationaal Park
Zuid-Kennemerland
24 Oostzanerveld	39 Ruïne van Brederode	55 Kasteel Sypsteyn
24 Museumstoomtram	39 Naarden-Vesting	55 Wierdijk
25 Westfriese Omringdijk	40 Noordhollands
Duinreservaat	55 De Tafelberg
25 Alkmaarder- en
Uitgeestermeer	40 Zeesluis IJmuiden	55 Czaar Peterhuisje
25 Paard van Marken	40 De Herberg van Hotel
Spaander	56 Amsterdam
	41 Haarlemmermeermuseum
du Cruquius	

Hoorn Noord-Holland

// Historische stad aan het IJsselmeer

In het centrum van Hoorn ervaar je de historische glorie van de stad. In de 17e eeuw was Hoorn van groot belang voor de Verenigde Oost-Indische Compagnie. Van klein middeleeuws stadje groeide Hoorn uit tot grote havenstad. De Hoornse Kamer van de VOC, het Statenlogement en de

19e-eeuwse Koepelkerk zijn goed bewaard gebleven. Bezoek ook de gevelpanden langs de Veermanskade en de Hoofdtoren, een verdedigingstoren uit 1532. In Vader Abrahams Kleine café aan de haven worden oude zeemannsverhalen verteld en in de speciaalzaken van de Hoornse Straatjes kun je uitgebreid winkelen.

Tip // Maak met een watertaxi een rondvaart langs de hoogtepunten van de havenstad. De gids kan je alles vertellen over de rijke historie van de stad aan het IJsselmeer.

Museummolen De Schermer Molens Schermerhorn

// Authentieke poldermolen

Zo'n vierhonderd jaar geleden was Museummolen De Schermer Molens betrokken bij het droogmalen van het Schermeer tot polder de Schermer. De molen is een van de elf authentieke poldermolens die in de Schermer bewaard gebleven zijn. Hij maakt onderdeel uit van een fotogeniek rijtje van drie molens. In de Museummolen ontdek je hoe de watermolen betrokken was bij het droogleggen van de polder. Je kunt vrij rondlopen door de molen, waar een film over de geschiedenis van de polder afgespeeld wordt.

Tip // Bezoek het bezoekerscentrum in het oude schuurtje, het molenboetje.

Wormer- en Jisperveld Noord-Holland

// Grootste veenweidegebied van West-Europa

Het ongeveer tweeduizend hectare grote Wormer- en Jisperveld is het grootste veenweidegebied van West-Europa. Het bestaat, net als het Oostzanerveld, uit kleine eilandjes omgeven door water. Mede dankzij de inzet van Natuurmonumenten is het een biodivers gebied. Heide en orchideeën groeien op de arme grond die is ontstaan door begrazing en vrijwel alle Nederlandse weidevogelsoorten broeden er. In het riet zingen rietvogels en de lepelaar komt graag foerageren in het water.

Tip // Begin je bezoek aan het gebied bij Bezoekerscentrum De Poelboerderij. Hier vind je naast nuttige informatie ook Veenweidepark de Trickel, een miniversie van het Wormer- en Jisperveld. // Huur een kano en zet je eigen route uit via het kanoroutenetwerk.

Flower Art Museum Aalsmeer

// Bloemen en planten in de hedendaagse kunst

Het Flower Art Museum richt zich op de rol van bloemen en planten in hedendaagse kunstwerken. De collectie laat zien hoe flora door nationale en internationale kunstenaars verwerkt worden in schilderijen, foto's, beelden en andere werken. Op het dak ligt een beeldentuin en op het buitenterrein staat de 64 meter lange Wall of Flowers. Deze muur bestaat uit duizenden kleine kunstwerken die samen een groot kunstwerk vormen, uiteraard ook weer met plantentema.

Tip // Combineer een bezoek aan het museum met een uitje naar de grootste bloemenveiling ter wereld die ook in Aalsmeer plaatsvindt.

Slot Assumburg Heemskerk

// Overnachten in een kasteel

Het imposante Slot Assumburg werd waarschijnlijk in de 13e eeuw gebouwd en in 1546 grondig verbouwd. Het slot is een voorbeeld van een coulissenkasteel, een bouwwerk dat lijkt op een middeleeuws kasteel maar in werkelijkheid te zwak is om overleefd te blijven in een strijd. Sinds 1933 is het slot in gebruik als hostel. De klassieke tuinen buiten de grachten zijn ook te bezoeken voor wie niet in het hostel overnacht.

Marinemuseum Den Helder

// De geschiedenis van de Koninklijke Marine

In een deel van de voormalige marinewerf Willemsoord huist het Marinemuseum. Je leert er alles over de Koninklijke Marine. In de trots van het museum, de onderzeeboot Tonijn, worden spannende verhalen over de Koude Oorlog gedeeld. De collectie van het museum richt zich op de periode van 1815

tot heden. In dat jaar kreeg de Nederlandse marine het predicaat 'Koninklijk'. Wapens, scheepsmodellen, schilderijen en foto's delen de geschiedenis van de Koninklijke Marine. Ook de mijnenveger Abraham Crijnsen en het brugcomplex van het geleide wapenfregat De Ruyter zijn in het museum te bezichtigen.

Tip // Neem ook de (klein)kinderen mee voor een bezoek aan het kindvriendelijke museum. Met behulp van QR-codes beleven ze het museum op speelse wijze.

Natuurgebied De Nollen Den Helder

// Natuur op voormalig bollenveld

Natuurgebied De Nollen ligt in de Kop van Noord-Holland op een voormalig bollenveld. De bollen zijn vervangen door duinen en natte valleien. De oude Waddenbodem is weer zichtbaar. De zoute bodem trekt vele zoutminnende plantensoorten aan. Ook de koekoeksbloem, watermunt en duizendguldenkruid voelen zich thuis in het natuurgebied. Vogels zoals de waterral en blauwborst worden hier regelmatig gehoord of gezien en 's winters komen watervogels uit andere landen er overwinteren.

Tip // Bewonder de buitenkunst van kunstenaar Rudi van de Wint, die ook verantwoordelijk is voor de oprichting en inrichting van het natuurgebied. De bunkers in het gebied zijn ook gebruikt in zijn kunstwerken.

Willemsoord Den Helder

// Historische scheeps- en onderhoudswerf

Het veertig hectare grote complex Willemsoord was vroeger de scheeps- en onderhoudswerf van de Koninklijke Marine. De werf werd in de vroege 19e eeuw aangelegd in opdracht van Napoleon. Het neoclassicistische stoommachinegebouw stamt

nog uit die tijd. Het complex kwam tijdens de Tweede Wereldoorlog in handen van de Duitsers, waarbij het flink gebombardeerd is. Na de Tweede Wereldoorlog werden de stad en vloot heropgebouwd. Het culturele erfgoed is compleet gerestaureerd en nu in gebruik als horecagelegenheid, museum en bedrijventerrein.

Tip // Bezoek de Marinedagen in de marinehaven voor een kijkje achter de schermen bij de hedendaagse marine.

Zuiderzeemuseum Enkhuizen

// Verhalen van de vroegere Zuiderzee

Ruim 140 oude huizen, winkels en werkplaatsen en uitgebreide tentoonstellingen in het Zuiderzeemuseum geven een beeld van het leven en werken aan de voormalige Zuiderzee. Je ervaart hoe het er rond de Zuiderzee tussen 1880 en 1930 was. Verreweg de meeste panden in het buitenmuseum zijn authentiek en verplaatst vanuit Zuiderzeedorpen en -steden. Zo komt een kerkje uit Den Oever en een apotheek uit Den Hoorn. De gebouwen bevinden zich in het openluchtdeel van het museum, dat van april en oktober geopend is. Het binnenmuseum is het hele jaar geopend en toont diverse collecties met voorwerpen, kleding en schepen.

Enkhuizen Noord-Holland

// Historische havenstad uit de VOC-tijd

In de 17e eeuw gingen de zaken goed in Enkhuizen, mede dankzij het lidmaatschap van de Verenigde Oost-Indische Compagnie. Dwalend door de straten van de historische stad is de rijkdom van de Gouden Eeuw nog altijd te zien aan de 361 rijksmonumenten. De stad laat zich ook goed bewonderen vanaf het water. Vaar langs theehuisjes, boerderijen en vestingwallen met verdedigingspoorten. Vanaf het droge bewonder je het imposante stadhuis, de Enkhuizer Waag en toegangspoort 'Drommedaris' met uitzicht op de haven.

Tip // Let tijdens je bezoek aan de stad op de verrassende straatnamen. Inwonster Esther Keesman zette de 'rare straatnamenroute Enkhuizen' uit langs straten met namen als 'Hoerejacht', 'Drie groene eikels', 'Olifantsteiger' en 'Tussen hel en vagevuur'.

Werelderfgoed De Beemster Noord-Holland

// Werelderfgoed op 3,5 meter onder zeeniveau

Tussen 1607 en 1612 pompten 43 windmolens het water uit het Barnestrameer. Het ontstane droogliggende gebied ligt 3,5 meter onder zeeniveau en werd volgens een strak patroon ingedeeld in akkers, wegen, kanalen, dijken en dorpen. De Beemster was het eerste landschap ter wereld waarin het Gulden Snede principe zo groots toegepast werd. Ruim vierhonderd jaar later bestaat dit landschap nog steeds, al zijn de originele molens verdwenen. De Beemster is opgenomen op de UNESCO Werelderfgoedlijst.

Tip // Beklim de kerktoren van de Keyserkerk en bekijk het gebied van bovenaf. // Huur een elektrische Renault Twizy en tour geruisloos door De Beemster.

Twiske-Waterland Noord-Holland

// Groen recreatiegebied onder de rook van Amsterdam

Net buiten Amsterdam-Noord ligt het Twiske-Waterland. In recreatiegebied Het Twiske geniet je van het groen. In Waterland vind je pittoreske dorpen, dijken en slootjes die door een eeuwenoud polderlandschap kronkelen. Het waterrijke gebied trekt duikers, surfers, zeilers en zwemmers. Op zonnige dagen is het gezellig druk op de acht strandjes en in de haven. Speciaal voor kinderen zijn er een spartelvijver en speelplaatsen aangelegd. Het deel van het gebied dat niet onder water staat is perfect voor een wandel-, fiets- of hardlooptocht.

Tip // Bezoek de Twiskemolen, een van de weinige Nederlandse poldermolens die nog altijd in gebruik is.

De Rijk Noord-Holland

// Dorp van Jan Adriaanszoon Leeghwater

Jan Adriaanszoon Leeghwater werd in 1575 geboren in het Alkmaarse dorpje De Rijk. De Nederlandse molenmaker en waterbouwkundige speelde een belangrijke rol bij de inpoldering van de Beemster en het bouwen van Paleis op de Dam. De tijd in zijn geboorteplaats lijkt stilgestaan te hebben. Het door Leeghwater ontworpen Raadhuis De Rijk, 16e-eeuwse rederswoningen en arbeidershuizen stammen uit de welvarende tijden van de stad. Vooral de haringvisserij en walvisvaart leverden veel geld op.

Tip // Bezoek historisch Museum in 't Houten Huis en leer over de geschiedenis van het dorp, de walvisvaart, de haringvisserij en natuurlijk over Leeghwater. Het museum is gevestigd in het voormalige weeshuis.

Sanatorium Zonnestraal Hilversum

// Door vakbond opgericht sanatorium

In 1928 werd sanatorium Zonnestraal geopend om nazorg te leveren aan diamantbewerkers met tuberculose. Het sanatorium was een initiatief van de Algemene Nederlandse Diamantbewerkerbond, de eerste Nederlandse vakbond. Het complex is ontworpen door Jan Duiker, Bernard Bijvoet en Jan Gerko Wiebenga en heeft onder meer onderzoeksruimten, operatiezalen, een eetzaal, een evenementenzaal en patiëntenkamers. Het gebouw is een icoon voor het Nieuwe Bouwen met gladde materialen zoals beton, glas en staal.

Tip // Boek een negentig minuten lange rondleiding door sanatorium Zonnestraal en leer de bijzondere historische verhalen kennen.

Het Raadhuis van Hilversum Hilversum

// Belangrijkste werk van architect Dudok

Willem Marinus Dudok ontwierp het in 1931 gebouwde raadhuis van Hilversum. Het raadhuis was het belangrijkste werk van de Nederlandse architect en stedenbouwkundige. Hij ontwierp in totaal 75 ontwerpen voor de stad. Het raadhuis staat op voormalig landgoed Den Witten Hull in de villawijk. Dudok liet zich voor het ontwerp inspireren door een middeleeuws raadhuis met een klokkentoren en twee binnenplaatsen. De buitenkant is strak en eentonig, terwijl de binnenkant kleurrijk en zorgvuldig ingericht is.

Tip // Bezoek op openingsdagen het Dudok Architectuur Centrum in het raadhuis. Volg een rondleiding en kom meer te weten over de stadsarchitectuur en stedenbouw in Hilversum.

Museum van Beeld en Geluid Hilversum

Het Museum van Beeld en Geluid is een van de grootste archieven ter wereld. Ze bewaren diverse soorten media, zoals radio- en televisieprogramma's, video(games), geschreven pers, politieke prenten, gifjes, en meer. In 2008 had het museum – naar eigen zeggen – al een collectie van ruim een miljoen uur aan audiovisueel materiaal. En deze groeit dagelijks door. In 2023 heropent het museum haar deuren als volledig nieuw en interactief mediamuseum.

ALKMAAR

Noord-Holland

Alkmaar ontstond halverwege de middeleeuwen als een boerendorp op een strandwal. In de 13e en 14e eeuw groeide de nederzetting uit tot een succesvolle internationale handelsstad. Dankzij de gunstige ligging bleef het in de volgende eeuwen doorgroeien tot een van de grootste steden van de provincie.

Ook in recente eeuwen bleef de stad uitbreiden, waardoor het Noordhollandsch Kanaal uit 1824 niet meer langs maar dwars door de stad stroomt. In de 17e eeuw kwam de kaashandel op gang, waaraan Alkmaar nog altijd de bijnaam 'Kaasstad' dankt. Al eeuwenlang wordt er op traditionele wijze kaas verhandeld. Op het waagplein gaan kazen met handklap van handelaar naar koper, waarbij jaarlijks ruim 100.000 bezoekers aanwezig zijn.

Alkmaar is minder druk dan andere grote Nederlandse steden, maar heeft zeker niet minder te bieden. Met ruim vierhonderd monumenten zoals de Waag en het Stadhuis en oude hofjes voorziet het geschiedenislijfhebbers in hun wensen. Winkelliefhebbers vermaken zich in de gezellige winkelstraten en fijnproevers hebben ruime keuze uit restaurants.

Sint-Laurenskerk

// De middeleeuwse **Sint-Laurenskerk** vormt al eeuwenlang het centrum van Alkmaar. De basiliek werd tussen 1440 en 1512 gebouwd in de stijl van de Brabantse gotiek. In het lichte interieur bevinden zich twee 16e-eeuwse orgels. 's Zomers worden deze wereldberoemde orgels ingezet bij concerten.

Hof van Sonoy

// Het **Hof van Sonoy** is een van de beroemdste Alkmaarse hofjes. Het complex was oorspronkelijk een klooster, dat in 1572 in gebruik genomen werd als onderdak voor wie vanwege de bouw van de nieuwe stadsmuur dakloos werd. Later kwam het in handen van gouverneur Diederik Sonoy, aan wie het hofje zijn naam dankt. Een volgende eigenaar heeft het poortje en de achtkantige toren bij laten bouwen. Restaurant Heeren van Sonoy huist nu in het voormalige klooster.

Waaggebouw

// Het rijkelijk versierde **Waaggebouw** aan het Waagplein is misschien wel het mooiste gebouw van Alkmaar. Het 14e-eeuwse gebouw was oorspronkelijk onderdeel van een Heilige Geestgasthuis, waar arme reizigers overnachtten en zieken verpleegd werden. Sinds 1583 is het gebouw in gebruik als waag en sinds 1969 staat het op de monumentenlijst.

Kaasmarkt

// Sinds 1365 wordt de beroemde **kaasmarkt** op het Waagplein gehouden. De kaashandel ging zo goed, dat het plein meerdere keren vergroot is. Op vrijdagen in de zomermaanden vindt de markt nog altijd op traditionele wijze plaats. Het Hollands Kaasmuseum in het Waaggebouw informeert bezoekers over het hele kaasmaakproces, van koe tot kaas.

Grachten

// De **grachten** van Alkmaar werden vroeger gebruikt als waterwegen, riolering en verdediging. Tegenwoordig dienen ze vooral als foto-objecten en routes voor de rondvaartboten. Stap met een gids op een Giethoornse punter en vaar in drie kwartier langs de hoogtepunten van de stad.

Stedelijk Museum Alkmaar

// Beleef de geschiedenis van de stad in het **Stedelijk Museum Alkmaar**, een van de oudste musea van Nederland. Binnen bewonder je een collectie oude en moderne kunst, kunstnijverheid en stadsgeschiedenis, evenals wisselende tentoonstellingen. Werken uit de Bergense School en topstukken uit de Gouden Eeuw zijn er permanent te bewonderen.

Broek in Waterland Noord-Holland

// **Pittoresk dorp met grijze huisjes**

In de 17e eeuw was Broek in Waterland een welvarend dorp. Vele rijke handelaren hadden hier deftige buitenhuizen met weelderige siertuinen. Deze panden en de typische houten huisjes van de stad trekken al sinds de 18e eeuw bezoekers. De huizen werden toentertijd beschreven als 'bonte veelkleurigheid', maar zijn nu Broeker grijs. Waarschijnlijk zijn de huisjes in armere tijden in deze specifieke kleur grijs geschilderd. De vele monumenten in het dorp vormen samen een beschermd dorpsgezicht.

Tip // Maak een dorpswandeling langs het statige Broeker Huis uit 1775, de kerk, de ophaalbrug en de grijze huisjes.

Oostzanerveld Oostzaan

// **Veenweidelandschap bij Landsmeer**

Niet ver van de drukte van de stad heerst een aangename rust in natuurgebied Oostzanerveld. Het veenweidelandschap bestaat uit honderden eilandjes en sloten. Vroeger werden de eilandjes begraasd door koeien, die met een platbodem van eiland naar eiland en naar de boerderij gevaren werden. De eigenaren van deze koeien werden 'vaarboeren' benoemd. De lapjesdeken van eilandjes is tegenwoordig onderdeel van een Natura 2000-gebied. Je ontdekt het gebied het best vanaf het water.

Tip // Fiets langs de spoorlijn van Zaan- dam naar Purmerend voor uitzicht op de eilandjes.

Museumstoomtram Hoorn, Enkhuizen en Medemblik

// **Trammen en varen langs Nederlandse historie**

Met de authentieke Museumstoomtram reis je over de oude spoorweg van Hoorn naar Medemblik. De spoorlijn uit 1887 is weinig veranderd en voorzien van historische stationsgebouwen en bruggen. Vanaf Medemblik reis je weer terug met de tram of vaar je met een museumschip over het IJsselmeer naar Enkhuizen. Vanaf Enkhuizen reis je met het reguliere openbaar vervoer terug naar het beginpunt, zodat de reis tussen de steden van 'de historische driehoek' compleet is. Bij het station van Hoorn stelt het museum historische locomotieven en wagons tentoon.

Tip // Maak de reis in het voorjaar om vanuit de wagons over kleurrijke bollenvelden uit te kijken.

Westfriese Omringdijk Noord-Holland

// **Achthonderd jaar oude dijk**

De 126 kilometer lange Westfriese Omringdijk ontstond rond het jaar 1250 door de samenvoeging van meerdere kleine dijken. De later verstevigde dijk ligt om West-Friesland heen, langs onder meer Alkmaar, Hoorn en Medemblik. Dankzij droogleggingen heeft de dijk zijn functie grotendeels verloren. Nu is de dijk in gebruik als wandel- en fietspad.

Tip // Download de Westfriese Omringdijk-app en ontdek op 25 locaties de vroegere strijd tegen het water. Tot die locaties behoren ook modernere plekken, zoals het gemaal C. Mantel bij Schardam.

Alkmaarder- en Uitgeestermeer Noord-Holland

// **Divers recreatiegebied**

Tussen Alkmaar en Zaanstad ligt recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer. Hier vind je een combinatie van natuur, cultuur en recreatie. Al fietsend, wandelend of varend door het gebied kom je langs forten van de Stelling van Amsterdam en authentieke molens. In het Aagtenpark struin je door de natuur en in en op de meren kun je fijn recreëren. Geniet van de zon op je huid op de zandstrandjes, speelweides en kampeertreinen.

Tip // Ontdek de smalle sloten van het natuurgebied vanaf een sup-board of vanuit een kano.

Paard van Marken Marken

// **Iconische vuurtoren**

Het Paard van Marken is geen zoogdier, maar een prachtige vuurtoren. De witte toren met zwart-witte aanbouw werd in 1839 gebouwd. Tot de afsluiting van de Zuiderzee moest het licht van de toren schippers van de Waddenzee naar Amsterdam begeleiden. Na het ontstaan van het IJsselmeer is hij functioneel als vuurtoren voor de recreatie- en binnenvaart. De vuurtoren wordt bewoond en is niet opengesteld voor publiek.

Tip // Wandel via het Oosterpad over de smalle strook land naar de fotogenieke vuurtoren.

